

Bestuursdienst

Dnst/afd RO/EZ RO/BEL/Hoekstra

Onderwerp Resultaten BO MIRT najaar 2009

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar
vervoer bereikbaar,
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over
vertrektijden krijgt u via
0900-92 92

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050 367 83 12

Bijlage(n) 3

Ons kenmerk RO 09.2106208

Datum - 9 DEC 2009 Uw brief van

Uw kenmerk

In uw antwoord graag datum
en kenmerk vermelden.

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.
groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Geachte mevrouw/heer,

Op 10 november jl. heeft het halfjaarlijkse bestuurlijke overleg over het Meerjaren Investeringsprogramma Ruimte en Transport (MIRT) tussen het Rijk en regio Noord Nederland plaatsgevonden. De resultaten van dit overleg, tezamen met die van de overige landsdelen, zijn recent aan de Tweede Kamer aangeboden en worden besproken in de Algemene Overleggen van de Vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat op 7 en 14 december aanstaande. Met deze brief willen we u informeren over de relevante onderwerpen en afspraken die zijn gemaakt voor de stad Groningen en de regio Groningen-Assen. De officiële afsprakenlijst is tevens als bijlage 1 bijgevoegd.

Gebiedsagenda Noord Nederland.

De Gebiedsagenda Noord Nederland formuleert de gezamenlijke visie en de daaruit voortvloeiende opgaven van het Rijk en het Samenwerkingsverband Noord Nederland in het ruimtelijk-fysieke domein. De Gebiedsagenda inventariseert het bestaande beleid op nationaal en regionaal niveau en brengt deze in samenhang met elkaar. Hierdoor ontstaat inzicht in de opgaven op gebiedsniveau en kunnen plannen beter op elkaar worden afgestemd. Op basis van deze Gebiedsagenda's worden in de volgende bestuurlijk overleggen MIRT keuzes gemaakt en besluiten genomen. Bijvoorbeeld het nemen van een initiatief tot het starten van een MIRT-Verkenning of het besluit om een project door te laten gaan naar de planstudiefase.

In het bestuurlijk overleg van november is door Rijk en regio ingestemd met de bijgevoegde Gebiedsagenda Noord Nederland en de daarin beschreven visie, ontwikkelingsrichting en opgaven (bijlage 2 Gebiedsagenda Noord Nederland). De Agenda is nog niet helemaal afgerond. Er zijn afspraken gemaakt over het invullen van nog openstaande punten en het toevoegen van een nadere prioritering en fasering door middel van een projectenlijst. In het volgende voorjaarsoverleg MIRT dient de Gebiedsagenda definitief te worden vastgesteld.

Met de Gebiedsagenda Noord Nederland onderschrijft het Rijk het belang van het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen en de verstedelijkingsopgave van de regio tot 2020. Tevens onderkent het Rijk het belang van een tweetal integrale gebiedsontwikkelingsprojecten: Groningen Centrale Zone en FlorijsAs in Assen. Voor Groningen heeft zich dit reeds vertaald in een FES-bijdrage van € 16.000.000,-- voor Sontweggebied en UMCG/Bodenterrein en de MIRT-Verkenning naar het Stationsgebied Groningen (in het kader van het programma Spoorzone-ontwikkeling). Voor de toekomst biedt dit perspectief voor het verkrijgen van Rijkssteun voor andere projecten met een nationaal belang in deze Centrale Zone, waaronder het deelproject UMCG-Noord/Oosterhamrikzone.

Verstedelijkingsafspraken regio Groningen-Assen.

In het bestuurlijk overleg zijn tevens verstedelijkingsafspraken gemaakt voor het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen, voor de periode 2010-2020. In deze verstedelijkingsafspraken zijn de visie en ambities voor de verstedelijkingsopgave vastgelegd, in kwantitatieve en kwalitatieve zin, en zijn tevens de grootschalige woningbouwgerelateerde gebiedsontwikkelingen benoemd. In bijlage 3 zijn deze verstedelijkingsafspraken bijgevoegd.

De status van deze verstedelijkingsafspraken is minder zwaar dan in het verleden. Er is geen sprake meer van prestatie-afspraken ondersteund door Rijkssubsidies, maar van gezamenlijke inhoudelijke intenties ten aanzien van de verstedelijking en de woningbouwopgave. Ondanks dat het ontbreken van Rijksmiddelen natuurlijk een tegenvaller is, vinden we het wel van belang om deze verstedelijkingsafspraken te maken, als basis voor latere "afspraken" (nieuw kabinet) op het moment dat er wel geld beschikbaar komt. Over de uitvoering en de rol van regio en Rijk daarbij, worden in het kader van het bestuurlijk overleg MIRT vervolgsafspraken gemaakt.

Spoorprojecten (motie Koopmans en RSP).

Naar aanleiding van een door ProRail uitgevoerde scopestudie naar spoorprojecten in de driehoek Zwolle-Groningen-Leeuwarden, heeft het Rijk een aantal concrete besluiten genomen:

- Verkeer en Waterstaat zal ProRail opdracht geven om een planstudie uit te voeren naar de gewenste treindienst rondom Groningen (met name op het trajectdeel Groningen – Groningen Europapark; treindienst richting Assen, richting Zuidbroek, eventuele doorkoppeling vanuit Leeuwarden) en vast te stellen welke infrastructurele knelpunten daarbij optreden en welke capaciteitsvergroten maatregelen mogelijk zijn. De gevolgen van het opheffen van de overweg Esperantostraat worden tevens in de planstudie onderzocht.
- Het station Groningen Europapark wordt driesporig aangelegd; vooruitlopend op de uitkomsten van vorengenoemde planstudie wordt vanuit de Motie Koopmans € 2.400.000,-- (incl. BTW) beschikbaar gesteld om de fundering van dit station geschikt te maken voor een 4e spoor.

- Verkeer en Waterstaat zal ProRail opdracht geven om een planstudie uit te voeren naar een extra sneltrein tussen Groningen en Leeuwarden. In deze planstudie wordt op basis van de gespecificeerde treindiensten onderzocht of er infra-structurele knelpunten ontstaan en hoe die kunnen worden opgelost. Daarbij komt niet alleen de plaats van spoorverdubbeling aan de orde, maar ook eventuele maatregelen voor snelheidsverhoging.
- Tevens is afgesproken dat in het bestuurlijk overleg MIRT van voorjaar 2010 er definitieve afspraken worden gemaakt over de hoogte van een bijdrage van Verkeer en Waterstaat voor de infrastructurele aanpassing van het Spoor Groningen-Leer, vanuit het budget van € 20.000.000,-- ter bevordering van het grensoverschrijdend regionaal spoorvervoer (amendement Cramer/Koopmans).

Bestuursovereenkomst Zuidelijke Ringweg.

Een belangrijk onderdeel van het bestuurlijk overleg was de ondertekening van de Bestuursovereenkomst Zuidelijk Ringweg Groningen 2^e fase. Hierover bent u reeds eerder geïnformeerd. De afspraken in het kort:

- De Zuidelijke Ringweg Groningen fase 2 maakt onderdeel uit van de lijst van vijf concrete projecten, zoals opgenomen in het RSP-convenant (d.d. 23 juni 2008).
- In overleg tussen Verkeer en Waterstaat, de provincie Groningen en de gemeente Groningen is een bestuurlijk voorkeursalternatief ontwikkeld.
- Rijk en regio spreken af dat het bestuurlijk voorkeursalternatief zal uitgaan van een oplossing op het bestaande tracé bestaande uit een variant met een verdiept liggende tunnelbak met overkluizingen ("tunneldeksels").
- Voor de uitvoering van het bestuurlijk voorkeursalternatief is een taakstellend budget van € 624.000.000,-- beschikbaar, waarvan € 200.000.000,-- ten laste komt van het MIRT. De MIRT-bijdrage is afkomstig van de begroting van Verkeer en Waterstaat en betreft een gemaximaliseerde bijdrage.
- Er is afgesproken dat het project wordt opgenomen in de planstudietabel (begroting Infrastructuurfonds).

Vaarweg Lemmer-Delfzijl, 2^e fase.

De opwaardering van de vaarweg Lemmer-Delfzijl is een onderdeel uit het Langman-akkoord van eind jaren negentig. Daarin is afgesproken om de vaarweg geschikt te maken voor klasse Va-schepen, 4 laagscontainervaart en 2 baksduwvaart. Fase 2 betreft de aanpak van het kanaalprofiel en de doorvaartafmetingen van de bruggen langs het Eemskanaal. Omdat het kabinet moet bezuinigen, wil het fase 2 temporiseren, door het vervangen van de kunstwerken afhankelijk te stellen van het einde van de technische levensduur. Er is afgesproken om begin volgend jaar een plan van aanpak voor de planstudie 2^e fase Vaarweg Lemmer-Delfzijl aan het Rijk aan te bieden, inclusief een voorstel voor temporisering. Daarin zal de provincie Groningen, mede namens de stad Groningen, voorstellen om in ieder geval de Paddepoelsterbrug en Gerrit Krolbrug op korte termijn te vervangen. In het daaropvolgend bestuurlijk overleg van voorjaar 2010 zal het Rijk een besluit nemen over dit plan van aanpak, zodat zo snel mogelijk met de planstudie kan worden gestart.

De aanpak van de Busbaanbrug maakt geen onderdeel uit van Fase 2, omdat destijds deze brug (nog) geen knelpunt was. Inmiddels zijn er door de plannen voor tramlijn 2 en de gebiedsontwikkeling van de Oosterhamrikzone wel degelijk argumenten om snel met deze brug aan de slag te gaan. Daarbij kan beleidsmatig een relatie worden gelegd tussen de oplossing voor de Busbaanbrug en de Gerrit Krolbrug. Daarom is met het Rijk afgesproken om snel een startdocument MIRT voor de Busbaanbrug te formuleren, zodat deze trajecten zoveel mogelijk gelijk op kunnen lopen.

Overige projecten.

Tot slot is afgesproken dat voor de Quick Win Doortrekking HOV-as Peizerweg (2e tranche) de termijn voor realisatie met 1 jaar wordt verlengd naar uiterlijk 31 december 2012.

Bijlagen.

In het voorgaande is gesproken over een aantal bijlagen. Bijlage 1 Afsprakenlijst BO MIRT Noord Nederland 10 november en bijlage 3 Verstedelijkingsafspraken NSN Groningen-Assen 2010-2020 zijn bij deze brief gevoegd. Bijlage 2 Gebiedsagenda Noord Nederland is vanwege de omvang van het document, terug te vinden in de visietrommel.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

- NOORD-NEDERLAND

1.	Gebiedsagenda Noord-Nederland ❖ De in de gebiedsagenda Noord-Nederland beschreven visie, ontwikkelingsrichting en opgaven worden gedeeld door rijk en regio. De gebiedsagenda Noord-Nederland is een goede onderlegger voor discussie en besluitvorming in de komende bestuurlijke overleggen MIRT. ❖ Acties ten aanzien van krimp worden onder meer benoemd in het interbestuurlijk Actieplan Bevolkingsdaling. Na bespreking van het Actieplan en de adviezen van het Topteam Krimp dit najaar in de Tweede Kamer worden door rijk en regio nadere afspraken gemaakt over de krimpaanpak in Noord-Nederland, inclusief uitvoering en financiering van de pilots. ❖ Ten behoeve van de uitvoering van de energieopgaven wordt afgesproken om als rijk en regio gezamenlijk toe te werken naar een vervolg op het Energie Akkoord Noord-Nederland (EANN). De regio neemt het initiatief daartoe. ❖ Op basis van de door rijk en regio in 2009-2010 uit te voeren NMCA wordt bezien of er in Noord-Nederland nog nieuwe nationale mobiliteitsopgaven liggen. Belangrijkste opgave op korte en middellange termijn is het uitvoeren van de huidige MIRT- en RSP-afspraken. ❖ Ten behoeve van het bestuurlijk overleg MIRT voorjaar 2010 wordt een projectenlijst opgesteld. In de projectenlijst wordt de programmering, de prioritering en de fasering inzichtelijk gemaakt. ❖ Het is de bedoeling dat er met het voorjaarsoverleg in lijn met de genoemde punten een afgeronde versie van de gebiedsagenda ligt. ❖ Ten behoeve van het bestuurlijk overleg voorjaar 2010 wordt de regio in de gelegenheid gesteld om in het kader van de 'onorthodoxe aanpak' concrete woningbouwgerelateerde gebiedsontwikkelingen te benoemen die essentieel c.q. randvoorwaardelijk zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de regio. In het bijzonder gaat het daarbij om de uitvoering van die verstedelijkingsafspraken waarvan de uitvoering problematisch is. ❖ In het bestuurlijk overleg MIRT voorjaar 2010 worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de lange termijnvisie, waarin de focus ligt op het Nationaal Stedelijke Netwerk Groningen – Assen en de gemeente Leeuwarden, wordt opgenomen in een volgende versie van de gebiedsagenda. ❖ In de volgende versie van de gebiedsagenda wordt door rijk en regio een slag gemaakt om de agenda meer strategisch van aard te maken en worden de onderwerpen 'Klimaat' en 'Energie', evenals de fysiek-ruimtelijke aspecten daarvan, nader uitgewerkt.
2.	Regiospecifiek Pakket (RSP) ❖ De in het RSP genoemde bijdragen zijn kasbedragen, prijspeil 2007 en all in (inclusief BTW, Voorbereiding en Toezicht, Onvoorzien en Risico's). De kosten voor voorbereiding en toezicht voor de betrokken rijkswegenprojecten worden de komende periode in overleg tussen VenW en de regio per project definitief vastgesteld. ❖ In een apart overleg RSP Spoor (oktober 2009) tussen VenW, het Samenwerkingsverband Noord-Nederland en ProRail zijn nadere afspraken gemaakt met betrekking tot de diverse spoormaatsregelen in het kader van het RSP-convenant. De gemaakte afspraken zijn opgenomen in deze afsprakenlijst onder de punten 3, 4 en 5. ❖ Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland heeft ten behoeve van de uitvoering van het betreffende deel van het bereikbaarheidspakket RSP een Regionaal Mobiliteitsfonds ingesteld.

	❖ Als bijlage bij deze afsprakenlijst is de tweede voortgangsrapportage RSP (najaar 2009) opgenomen.
3.	LMCA Spoor noordelijk kernnet ❖ Uit Motie Koopmans (TK 27 658, nr. 41) wordt € 46 miljoen (incl. BTW) beschikbaar gesteld aan het project Zwolle 4^e perron ten behoeve van versnelling in/uitrijsporen. ❖ VenW zal ProRail opdracht geven om een planstudie uit te voeren voor aanpassing van de boog bij Herfte. ❖ VenW zal ProRail opdracht geven om een planstudie uit te voeren voor aanpassing van de boog bij Hogeveen. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat de IC-stop te Hogeveen vervalt. Voorafgaand aan het definitieve besluit tot realisatie zal de boogaanpassing opnieuw worden bezien in relatie met de vraag van de IC-stop te Hogeveen. ❖ VenW zal ProRail opdracht geven in een nadere verkenning de mogelijkheden voor de volgende treindiensten in kaart te brengen, in samenhang met de overstapknopen in Zwolle, Leeuwarden en Groningen: o 1 snelle IC Zwolle – Leeuwarden met uitsluitend een stop te Heerenveen, een stoppende IC en 1 stoptrein; o 4 treinen per uur naar Leeuwarden waarvan 2 IC's met stop te Heerenveen en 2 stoptreinen. ❖ VenW zal ProRail opdracht geven om een planstudie uit te voeren naar de gewenste treindienst rondom Groningen (met name op het trajectdeel Groningen – Groningen Europapark; treindienst richting Assen, richting Zuidbroek, eventuele doorkoppeling vanuit Leeuwarden) en vast te stellen welke infrastructurele knelpunten daarbij optreden en welke capaciteitsvergrotenende maatregelen mogelijk zijn. De gevolgen van het opheffen van de overweg Esperantostraat worden tevens in de planstudie onderzocht. ❖ Het station Groningen Europapark wordt driesporig aangelegd; vooruitlopend op de uitkomsten van bovengenoemde planstudie wordt vanuit de Motie Koopmans € 2,4 miljoen (incl. BTW) beschikbaar gesteld om de fundering van dit station geschikt te maken voor een 4^e spoor. ❖ VenW zal ProRail opdracht geven om een bijdrage te leveren aan de gebiedsgerichte verkenning FlorijnAs Assen en Leeuwarden Werpsterhoek. Dit betreft een railverkeerstechnisch onderzoek en een stedenbouwkundige verkenning. Hierbij is van belang dat provincies met de vervoerder(s) overeenstemming bereiken over de bediening (en het aanvangsjaar van bediening) van deze stations. De tijdsplanning van de verdere planvorming wordt daarop aangepast. ❖ VenW zal ProRail opdracht geven om een planstudie uit te voeren naar het opheffen van een aantal overwegen op de lijn Zwolle – Leeuwarden. Dit betreft in eerste instantie de overwegen te Heerenveen en Wolvega. Het opheffen van de overweg ter hoogte van het station Werpsterhoek wordt te zijner tijd betrokken in de planstudie voor deze halte. Besluit over een financieringsbijdrage uit de Motie Koopmans aan het opheffen van deze overwegen zal te zijner tijd worden genomen in samenhang met het nog beschikbare budget.
4.	Wachtspoor goederenvervoer ❖ In het kader van het project Reistijdversnelling (amendement Van Hijum/Dijkma, TK 30 800 A, nr. 18) is ca € 5 miljoen beschikbaar gesteld voor het project Wachtspoor goederenvervoer Beilen. Daar verlenging van de wachtsporen te Meppel een grotere

	flexibiliteit ten behoeve van het conflictvrij plannen van reizigers- en goederenverkeer biedt, zal aan de Tweede Kamer worden voorgelegd in te stemmen met de keuze voor het wachtspoor bij Meppel. ❖ VenW zal ProRail opdracht geven om een planstudie uit te voeren voor verlenging van de wachtsporen te Meppel, ten behoeve van de goederendienst. Het definitieve besluit tot realisatie zal eerst genomen worden na de instemming door de Tweede Kamer. ❖ ProRail zal dan deze maatregel uitvoeren in combinatie met verbeteringen voor hogere aslasten en snelheidsverhoging voor het goederenverkeer (D4/V100 programma). ❖ VenW zal nagaan of en hoe de AmvB Capaciteit (voor de gehele dag of alleen voor de daluren) zodanig kan worden aangepast dat de prioriteringsregels de inhaling van goederentreinen door reizigerstreinen faciliteren.
5.	Partiële uitbreiding spoorlijn Leeuwarden – Groningen ❖ VenW zal ProRail opdracht geven om een planstudie uit te voeren naar een extra sneltrein tussen Groningen en Leeuwarden. In deze planstudie wordt op basis van de gespecificeerde treindiensten onderzocht of er infrastructurele knelpunten ontstaan en hoe die kunnen worden opgelost. Daarbij komt niet alleen de plaats van spoorverdubbeling aan de orde, maar ook eventuele maatregelen voor snelheidsverhoging ❖ De volgende vragen zullen verder in de planstudie worden meegenomen: o mogelijkheden voor bediening van de halte Hoogkerk en eventuele andere haltes; o mogelijkheden tot verbetering van de aansluitingen te Leeuwarden (mede in relatie tot de verkenning naar de varianten voor de treindienst Zwolle – Leeuwarden); o de eventuele noodzaak tot verdubbeling van de spoorbrug Hoendiep; o de mogelijke geluidseffecten van een goederentrein in de avonduren; o de effecten op de treindienst en de capaciteitsknelpunten als wordt uitgegaan van de voor de treindienst Heerenveen – Groningen noodzakelijke capaciteitsuitbreiding Groningen – Hoogkerk; o de (on)mogelijkheden voor het handhaven van de overwegen Peizerweg en Paterswoldseweg te Groningen in het geval de infrastructuur tussen Groningen en Hoogkerk wordt uitgebreid.
6.	Grensoverschrijdend regionaal personenverkeer: Groningen – Bremen ❖ Met het amendement Cramer/Koopmans (TK 31 700 A, nr. 71) is € 20 miljoen beschikbaar gesteld ter bevordering van het grensoverschrijdend regionaal spoorvervoer, overwegende dat hiervoor het initiatief ligt bij decentrale overheden, maar het rijk een rol heeft in ondersteunen en faciliteren. Dit bedrag is met name in te zetten voor verbindingen die genoemd zijn in de initiatiefnota 'Grenzeloos Genoeg(en)?' (TK 31 553, nr. 2). De verbinding Groningen – Leer wordt genoemd in de initiatiefnota. ❖ De provincie Groningen heeft een verkenning uitgevoerd naar de stapsgewijze verbetering van de verbinding Groningen – Bremen. Uit de verkenning blijkt dat het inleggen van een sneltrein Groningen – Leer (eerste stap) tegen relatief eenvoudige investeringen haalbaar is. Naar aanleiding van de verkenning is de provincie een businesscase gestart. De uitkomsten van de businesscase waren ten tijde van het bestuurlijk overleg niet volledig beschikbaar. ❖ VenW en de provincie Groningen spreken af dat uiterlijk met het bestuurlijk overleg voorjaar 2010 de benodigde onderzoeksgegevens beschikbaar en besproken zijn. Er is dan ook duidelijkheid over de reservering van de provincie Groningen voor de infrastructurele aanpassing en voor de extra benodigde exploitatiesubsidies. De totale

	kosten voor de infrastructurele aanpassing op de lijn Groningen – Leer zijn circa € 7,5 miljoen. ❖ VenW en de provincie Groningen spreken af dat uiterlijk in het bestuurlijk overleg voorjaar 2010 er definitieve afspraken worden gemaakt over het aandeel dat VenW bijdraagt in de infrastructurele aanpassing van het spoor Groningen – Leer.
7.	Quick wins vaarwegen ❖ VenW reserveert € 5,9 miljoen voor de hieronder genoemde quick wins in de provincie Fryslân, onder de voorwaarde dat de regio een gelijk bedrag beschikbaar stelt voor deze quick wins. Het gaat om de volgende projecten: o Opwaardering van de industriehavens Houkesloot o Opwaardering van de vaarweg Houkesloot o Verdieping van vaarweg Greuns/Nieuwe Kanaal o Aanleg van een zwaaiком bij Leeuwarden o Verdieping van de vaarweg naar Drachten o Verdieping van It Soal in Workum o Verdieping van de Zwettehaven o Bochtverruiming Franeker: toekenning onder voorbehoud van akkoord tussen VenW en provincie over de afkoop van de beheersvergoeding. ❖ VenW reserveert € 1,2 miljoen voor de hieronder genoemde quick wins in de provincie Drenthe, onder de voorwaarde dat de regio een gelijk bedrag beschikbaar stelt voor deze quick win. Het gaat om het volgende project: o Haven Meppel: Ontwikkeling openbare kade terrein oevers A.
8.	Convenant en afkoop Fries – Groningse kanalen ❖ Er wordt een afzonderlijk bestuurlijk overleg tussen de staatssecretaris van VenW en de betrokken gedeputeerden van de provincie Groningen en de provincie Fryslân gepland.
9.	Vaarweg Lemmer – Delfzijl, fase 2 ❖ Het plan van aanpak voor de planstudie Lemmer – Delfzijl fase 2 wordt uiterlijk 31 januari 2010 aangeboden aan de staatssecretaris van VenW. ❖ De planstudie voor de spoorbrug Zuidhorn wordt uiterlijk 31 januari 2010 door de provincie Groningen aangeboden aan de staatssecretaris van VenW. ❖ Betrokken partijen streven er naar om uiterlijk in het bestuurlijk overleg voorjaar 2010 een besluit te nemen over het plan van aanpak en over de realisatie van de spoorbrug. Over beide documenten zal gelijktijdig worden beslist. ❖ De regio neemt via de coördinatiegroep Lemmer – Delfzijl het initiatief tot het opstellen van startdocumenten voor de Busbaanbrug en de sluis Lemmer conform de MIRT-systematiek.
10.	Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO) ❖ In het bestuurlijk overleg MIRT voorjaar 2010 wordt een herijkte knelpuntenlijst vastgesteld. Iedere provincie herziet in samenwerking met het rijk hiervoor zijn knelpunten, mede op basis van het rapport van Alterra. ❖ In het bestuurlijk overleg MIRT najaar 2010 wordt de programmering van knelpunten voor de gehele MJPO periode (tot en met 2018) vastgesteld, gebruik makend van de

	Mid-term review van het ILG van september 2010. ❖ Vanuit het MJPO wordt een stuurgroep ingesteld waarin de provincies en de ministeries van VenW en LNV zijn vertegenwoordigd. Op deze wijze krijgt de voorbereiding voor bestuurlijke inbedding vorm.
11.	Natuur en Landschap ❖ LNV en regio onderzoeken gezamenlijk de mogelijkheden naar (voortzetting van) cofinanciering van Groen en de Stad bij Leeuwarden, Groningen en Emmen en rapporteren over de mogelijkheden in het bestuurlijk overleg MIRT najaar 2010. De Midterm Review ILG (2010) zal hierin worden betrokken. ❖ Rijkspartijen en regio, zullen gezamenlijk onderzoeken of en in welke mate andere financieringsconstructies haalbaar zijn voor de financiering van het landschap, inclusief en te beginnen bij de Nationale Landschappen; Middag-Humsterland, ZW Friesland, Noordelijke Friese Wouden, Drentsche Aa. Bij dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van het advies van commissie Rinnooy Kan en het rapport 'de financieringsbehoefte Landschap' van rijk/IPO (september 2009). ❖ Rijkspartijen en regio onderzoeken gezamenlijk de mogelijkheden van nieuwe intelligente agrologistieke en ruimtelijke concepten; Emmen en Berlikum als de glastuinbouw Greenport satellieten, glastuinbouw Eemsdelta, Nieuw boeren in Nieuw-Buinen, Zuivelpark Zuidoost-Drenthe, Flora Holland Eelde, Dairy Valley (community, cowfortable), Biobased economy, Agricluster Ter Apelkanaal en het landbouwkwaliteitsnet t.a.v. schaalvergroting en bereikbaarheid. In het bestuurlijk overleg MIRT najaar 2010 zal hierover worden gerapporteerd.
NATIONAAL STEDELIJK NETWERK GRONINGEN – ASSEN	
12.	Verstedelijkingsafspraken Groningen – Assen ❖ Rijk en regio zijn het eens over de afzonderlijke onderdelen van de verstedelijkingsafspraken. De afspraken zijn opgenomen in bijlage 2. ❖ Met de verstedelijkingsafspraken wordt vastgelegd wat de gezamenlijke ambities zijn van het rijk en de regionale partijen voor de verstedelijkingsopgave in de periode 2010-2020 in het Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen – Assen. Waar nodig kunnen deze afspraken in het bestuurlijk overleg MIRT verder worden uitgewerkt of aangepast (in verband met gewijzigde inzichten of omstandigheden). ❖ De verstedelijkingsafspraken bevatten de volgende elementen: visie en ambitie, kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave, enkele algemene uitgangspunten bij de uitvoering, benoeming van de belangrijke (woningbouwgerelateerde) gebiedsontwikkelingen en afspraken over thema's die randvoorwaardelijk zijn voor het realiseren van de (woningbouwgerelateerde) gebiedsontwikkelingen. ❖ De regio neemt het initiatief om, ten behoeve van bespreking in het bestuurlijk overleg voorjaar 2010, samen met het rijk de OV-bereikbaarheidsstrategie nader uit te werken, gelet op de specifieke geografische positie van het Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen – Assen als grote stedelijke concentratie met een omvangrijk maar ijl verzorgingsgebied.

13.	Gebiedsontwikkeling Assen FlorijnAs ❖ In december stelt de regio de Masterstudie Assen FlorijnAs vast. ❖ Rijk en regio spreken af het besluit over het accorderen van de startbeslissing MIRT-verkenning Gebiedsontwikkeling Assen FlorijnAs te verzetten naar het bestuurlijk overleg voorjaar 2010.
14.	Centrale Zone Groningen ❖ Op 5 oktober is de intentieovereenkomst Spoorzone Groningen getekend. ❖ In juni 2009 is € 16 miljoen beschikbaar gesteld uit het Nota Ruimtebudget voor het project Centrale Zone (deelprojecten Sontweggebied en UMCG/Bodenterrein). ❖ Het rijk erkent dat de ontwikkeling van het deelgebied UMCG/Oosterhamrikzone een belangrijk onderdeel is van de gebiedsontwikkeling Centrale Zone. Het rijk is echter van mening dat de noodzaak van rijksbetrokkenheid voor dit moment nog niet hard kan worden gemaakt. ❖ Rijk en regio spreken dat de regio inzichtelijk maakt of er sprake is van rijksbetrokkenheid en zo ja, welke nadere afspraken gemaakt kunnen worden met betrekking tot de Centrale Zone: deelproject UMCG-Noord/Oosterhamrikzone. ❖ Indien blijkt dat er sprake is van een mogelijke rijksbetrokkenheid, dan kan het onderwerp weer worden geagendeerd voor het bestuurlijk overleg voorjaar 2010.
15.	Zuidelijke Ringweg Groningen fase 2 ❖ De Zuidelijke Ringweg Groningen fase 2 maakt onderdeel uit van de lijst van vijf concrete projecten, zoals opgenomen in het RSP convenant (d.d. 23 juni 2008). ❖ In overleg tussen VenW, de provincie Groningen en de gemeente Groningen is een bestuurlijk voorkeursalternatief ontwikkeld. ❖ Rijk en regio spreken af dat het bestuurlijk voorkeursalternatief zal uitgaan van een oplossing op het bestaande tracé bestaande uit een variant met een verdiept liggende tunnelbak met overkluizingen ('tunneldeksels'). ❖ Voor de uitvoering van het bestuurlijk voorkeursalternatief is een taakstellend budget van € 624 miljoen beschikbaar, waarvan € 200 miljoen ten laste komt van het MIRT. De MIRT-bijdrage is afkomstig is van de begroting van VenW en een betreft gemaximaliseerde bijdrage. ❖ De in deze afspraak genoemde bedragen zijn prijspeil 2007 en all in (inclusief BTW, Voorbereiding en Toezicht, Onvoorzien en Risico's). ❖ Het project wordt opgenomen in de planstudietabel (begroting Infrastructuurfonds). ❖ Deze afspraak is vastgelegd in een bestuursovereenkomst, d.d. 10 november 2009.
16.	N33 Assen – Zuidbroek ❖ Rijk en regio streven ernaar om in het platformoverleg van 23 november 2009 een besluit te nemen over de scope en financiering. ❖ Rijk en regio streven ernaar om de afspraken over scope en de financiering uiterlijk 1 december 2009 vast te leggen in een convenant.

17.	Quick wins Netwerkanalyse Groningen – Assen ❖ De termijn voor realisatie van de quick win Doortrekking HOV-as Peizerweg (2^e tranche) wordt met 1 jaar verlengd naar uiterlijk 31 december 2012. ❖ De uitvoering van de quick win Bereikbaarheid busstation Assen (2^e tranche) is 'on hold' gezet vanwege de ontwikkeling van de Masterstudie FlorijnAs. ❖ De uitvoering van de overige quick wins eerste en tweede tranche verloopt conform planning (zie afsprakenlijst bestuurlijke overleggen MIRT voorjaar 2008).
STEDELIJK NETWERK FRYSLÂN	
18.	Verstedelijkingsafspraken Leeuwarden ❖ Rijk en regio zijn het eens over de afzonderlijke onderdelen van de verstedelijkingsafspraken. De afspraken zijn opgenomen in bijlage 2. ❖ Met de verstedelijkingsafspraken wordt vastgelegd wat de gezamenlijke ambities zijn van het rijk en de regionale partijen voor de verstedelijkingsopgave in de periode 2010-2020 in de regio Leeuwarden. Waar nodig kunnen deze afspraken in het bestuurlijk overleg MIRT verder worden uitgewerkt of aangepast (in verband met gewijzigde inzichten of omstandigheden). ❖ De verstedelijkingsafspraken bevatten de volgende elementen: visie en ambitie, kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave, enkele algemene uitgangspunten bij de uitvoering, benoeming van de belangrijke (woningbouwgerelateerde) gebiedsontwikkelingen en afspraken over thema's die randvoorwaardelijk zijn voor het realiseren van de (woningbouwgerelateerde) gebiedsontwikkelingen.
19.	Gebiedsontwikkeling Leeuwarden Nieuw Stroomland ❖ Voor Nieuw Stroomland is een Masterplan annex intergemeentelijke structuurvisie in voorbereiding die begin 2010 de inspraak ingaat. ❖ Rijk en regio spreken af het besluit over het accorderen van de startbeslissing MIRT-verkenning Gebiedsontwikkeling Leeuwarden Nieuw Stroomland te verzetten naar uiterlijk het bestuurlijk overleg najaar 2010.
20.	Verstedelijkingsopgaven Drachten, Heerenveen, Sneek en Harlingen ❖ Voor de gebiedsprojecten in de bundelingsgebieden Drachten, Heerenveen, Sneek en Harlingen, zoals beschreven in het Gebiedsdocument opgaven verstedelijking en stedelijke vernieuwing Fryslân 2010-2020, wordt nog gekeken in hoeverre (verdere) rijksbetrokkenheid nodig is en in welke vorm. Dit moet blijken uit nadere regionale verkenningen van de betreffende opgaven.
21.	N31 Leeuwarden (Haak om Leeuwarden) ❖ Vanwege aanpassing van het wegontwerp bij de knoop Werpsterhoek loopt vaststelling van het Tracébesluit mogelijk enige maanden vertraging op. De planning van de realisering in de periode tussen 2011 en 2014 komt daarmee niet in gevaar. Betrokken partijen streven ernaar dat het Tracébesluit nog in 2009 genomen kan worden. ❖ De eerder gemaakte afspraak om een splitsing te maken in de realisering (noordwestelijke deel: regio, zuidelijke deel: rijk) wordt uitgewerkt in een bestuursovereenkomst tussen het rijk en de regio. In die overeenkomst zullen in ieder

- NOORD NEDERLAND

Groningen-Assen, Leeuwarden, Emmen

Verstedelijkingsafspraken Groningen – Assen

Met deze afspraken wordt vastgelegd welke de gezamenlijke ambities en uitgangspunten zijn van rijk en regio voor de verstedelijkingsopgave in de periode 2010-2020. Waar nodig kunnen deze afspraken in het halfjaarlijkse BO-MIRT verder worden uitgewerkt of aangepast (in verband met gewijzigde inzichten of omstandigheden).

Over de uitvoering en de rol van regio en rijk daarbij kunnen, op basis van nader onderzoek of een verkenning, eventueel vervolgsafspraken gemaakt worden. Daarbij kunnen de mogelijkheden die de Crisis- en Herstelwet biedt, alsmede de uitkomsten van het nadere onderzoek naar alternatieve financieringsconstructies en andere kostenverdelingen tussen partijen (werkgroep onorthodoxe maatregelen) een belangrijke rol spelen.

Visie en ambitie

Regio en rijk delen de visie op de verstedelijkingsopgave in het NSN Groningen - Assen zoals samengevat in de Gebiedsagenda Noord-Nederland (versie 4 november 2009)

- Een belangrijk en uniek kenmerk van de regio is het spanningsveld tussen de sterke concentratie van voorzieningen en werkgelegenheid enerzijds en een ijl en omvangrijk verzorgingsgebied anderzijds. Dit resulteert in een relatief forse dagelijkse pendel van en naar de stedelijke gebieden in de regio. Een goed functionerend regionaal openbaar vervoersysteem is voor de regio cruciaal om de verstedelijkingsstrategie te kunnen uitvoeren.
- Rijk en regio zijn zich bewust van het feit dat er een cruciale samenhang bestaat tussen de transformatieopgave van het stedelijk netwerk en de krimp in het omringende gebied. De relatie tussen beide en de effecten daarvan voor de kwalitatieve (transformatie)opgave van het NSN Groningen - Assen verdient de nodige aandacht. In de regio worden diverse onderzoeken uitgevoerd die deze relatie scherper in beeld zullen brengen. In de loop van 2010 zal de regio hierover meer duidelijkheid kunnen geven.

Woningbouwprogramma

1. Vooralsnog wordt uitgegaan van een kwantitatieve woningbouwopgave van 25.000 (prognose VROM/WWI) en 29.000 (opgave Groningen-Assen). Uitgangspunt voor de prognose NSN Groningen-Assen vormen de huidige regionale afspraken die uitgaan van een (bruto) woningbouwproductie van gemiddeld 2.900 woningen per jaar in de periode 2010 tot 2020. De verdeling van de kwantitatieve opgave als volgt:

	<i>Jaarlijkse opnamecap. 2010-2020</i>	<i>Totale opnamecap. 2010-2020</i>
Assen	520	5.200
rest regio Drenthe	375	3.750
Groningen	1.150	11.500
rest regio Groningen	855	8.550
Totaal (bruto)	2.900	29.000
waarvan sloop	637	6.370
<i>toename woningvoorraad</i>	<i>2.263</i>	<i>22.630</i>

2. De volgende uitgangspunten worden onderschreven:
 - circa 40% van de uitbreidingsbehoefte wordt in het bestaand bebouwd gebied

(BBG, grens 2000) gebouwd;

- gemeenten en provincies zorgen voor tijdige ontwikkeling van voldoende harde bestemmingsplancapaciteit (130%);
 - door de regio Groningen - Assen wordt particulier collectief opdrachtgeverschap gestimuleerd;
 - in de regio is het convenant wonen/welzijn/zorg van kracht, waarbij samen met de corporaties en zorginstellingen wordt gewerkt aan een integraal aanbod van wonen, welzijn en zorg (hiervoor loopt een aantal concrete pilots en wordt in de woningbouwprogrammering rekening gehouden met de betrokken doelgroepen).
3. De uitvoering van het Lenteakkoord over energiezuinige woningbouw wordt door de regio bestuurlijk ondersteund: het NSN Groningen - Assen heeft het Energieakkoord Noord-Nederland ondertekend en ondersteund het 100.000 woningenplan waarbij de komende jaren 100.000 woningen energiezuiniger worden gemaakt (met eisen die verdergaan dan het Bouwbesluit).
4. Met betrekking tot de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave zal het NSN Groningen - Assen in het voorjaar van 2010 op basis van de te ontwikkelen brede woningmarktmonitor concreet inzicht geven in de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave.

Woningbouwgerelateerde programma's

1. Met betrekking tot woningbouwgerelateerde programma's worden de volgende uitgangspunten bij de uitvoering van de verstedelijkingsafspraken onderschreven:
- bundeling van de verstedelijking waarbij ruim 80% van de woningbouw plaatsvindt langs de T-structuur, teneinde het niveau van de stedelijke voorzieningen en werkgelegenheid te behouden en te versterken;
 - op uitleglocaties 75m² groen/blauw per woning op loop- en fietsafstand;
 - bij verdichting en functieverandering per saldo toename van groen/blauw;
 - een tijdige en adequate ontsluiting per auto, openbaar vervoer en fiets inclusief voldoende parkeerruimte;
 - verlies aan ruimte voor werken binnen de regio wordt gecompenseerd, bij voorkeur door meer functiemenging en hogere dichtheden;
 - een klimaatbestendige inrichting van locaties;
 - minimaliseren van knelpunten inzake lucht, geluid, geur en externe veiligheid.
2. Het rijk stelt kennis en expertise beschikbaar aan de regio als bijdrage voor de realisatie van de energieambities. Het themateam gebouwde omgeving zal daartoe uren ter beschikking stellen. Hierover worden per opgave c.q. project separate afspraken gemaakt.
3. Het rijk stelt zonodig expertise beschikbaar voor het minimaliseren van knelpunten inzake lucht, geluid, geur en externe veiligheid. Hierover worden per opgave c.q. project separate afspraken gemaakt.
4. Provincie en gemeenten, bezien of en in hoeverre experimenteerruimte nodig is in wet- en regelgeving, opdat door het rijk meegedacht kan worden over alternatieven voor het gebrek aan financieel perspectief.
5. De gemeenten zetten zich in om vóór 2040 energieneutraal te zijn.

Gebiedsontwikkelingen/projecten

Voor de verstedelijkingsopgave cruciale integrale woningbouwgerelateerde gebiedsontwikkelingen in het NSN Groningen - Assen zijn de Centrale Zone in Groningen en Assen FlorijnAs.